

ADO " TAKOVO OSIGURANJE "
Ul. Dr. Zorana Đinđića 15 a, 34000 Kragujevac
Tel. 034/30-30-00, fax.034/30-30-54
www.takovo-osiguranje.co.yu

Na osnovu člana 58 stav 2 tačka 1 Zakona o osiguranju (Sl glasnik RS br 55/04 i 70/04) i odredaba Statuta ADO «TAKOVO Osiguranje », Kragujevac (u daljem tekstu: Društvo), Upravni odbor Društva na sednici održanoj dana _10.04.2008_.god donosi:

POSEBNI USLOVI ZA OSIGURANJE USEVA I PLODOVA OD OLUJE

Predmet osiguranja

Član 1.

(1) Osigurani su usevi i plodovi koji se osiguravaju po Opštim uslovima za osiguranje useva i plodova.

Osigurane opasnosti (rizici)

Član 2.

(1) Osiguravač je u obavezi da plati naknadu iz osiguranja za štete prouzrokovane oštećenjem ili uništenjem osiguranih useva i plodova od oluje.

Pod olujom se smatra kretanje vazdušnih masa, odnosno vetra jačine 17,2 m/sek i više.

(2) Ostvarenje rizika oluje dokazuje se izveštajem hidrometeorološke službe o jačini vetra ili podacima sa meteoroloških instrumenata instaliranih u osiguranom objektu.

Ukoliko hidrometeorološka služba nije registrovala oluju u pojedinom mestu i ukoliko u osiguranom objektu nisu instalirani meteorološki instrumenti, kao dokaz da se ostvario rizik oluje može poslužiti karakter vetra po Boforovoj skali prema manifestacijama na prirodnim i veštačkim objektima koji se nalaze u neposrednoj blizini osiguranog useva, odnosno zasada.

U nedostatku drugih dokaza, kao dokaz da se ostvario rizik oluje mogu poslužiti direktna mehanička oštećenja na osiguranim usevima, odnosno zasadima kao što su prelamanje, otkidanje, čupanje i sl.

(3) Osiguravač nije u obavezi da plati naknadu iz osiguranja za štete koje nastanu od vetra manje jačine kao: istresanje zrna zbog prezrelosti, ometanje cvetanja i oplodnje, poleganje zbog bujnosti useva, prekomerne vlage ili biljnih bolesti itd.

Uslovi za zaključenje osiguranja

Član 3.

(1) Osiguranje od oluje uslovljeno je zaključenjem osiguranja od osnovnih rizika po Opštim uslovima za osiguranje useva i plodova, izuzev ako je osigurani usev, odnosno zasad, zaštićen mrežom protiv grada.

(2) Osiguranje od oluje može se zaključiti:

- za strne žitarice do 15. maja
- za ostale useve do 15. juna.

(3) Zaključenje osiguranja od oluje osiguravač može usloviti prethodnim pregledom useva i plodova za koje se traži osiguranje od oluje.

Primena Opštih uslova za osiguranje useva i plodova

Član 4.

Na osiguranja zaključena po ovim Uslovima, ukoliko nisu u suprotnosti sa njima, primenjuju se i Opšti uslovi za osiguranje useva i plodova.

POSEBNI USLOVI ZA OSIGURANJE USEVA I PLODOVA OD POPLAVE

Predmet osiguranja

Član 1.

(1) Osigurani su usevi i plodovi koji se osiguravaju po Opštim uslovima za osiguranje useva i plodova.

Osigurane opasnosti (rizici)

Član 2.

(1) Osiguravač je u obavezi da plati naknadu iz osiguranja za štete prouzrokovane oštećenjem ili uništenjem osiguranih useva i plodova od poplave.

Pod poplavom se podrazumeva stihijsko neočekivano plavljenje terena usled bujica, izlivanja reka iz korita, kanala i provale odbrambenih nasipa ili brana.

(2) Osiguravač nije u obavezi da plati naknadu iz osiguranja za štete koje nastanu:

- od drugih prekomernih voda (podzemne vode, kiše, procurivanja nasipa),
- usled nefunkcionalnosti kanala za odvodnjavanje,
- zbog namernog rušenja kanala i nasi pa,
- zbog izvršenja naredbe nadležnog organa izdate u vezi sa stanjem voda, osim ako je naredba

izdata uz saglasnost osiguravača u cilju sprečavanja daljeg plavljenja i povećavanja štete na osiguranim usevima i plodovima.

(3) Usevi i plodovi na močvarnim zemljištima, zemljištima između reka i nasipa, kao i zemljištima koja su nezaštićena, odnosno nemaju odbrambene nasipe a redovno su plavljena – ne mogu biti predmet osiguranja.

Uslovi za zaključenje osiguranja

Član 3.

(1) Osiguranje od poplave može se zaključiti do početka setve ili sad nje, a za dugogodišnje zasade i višegodišnje kulture do 1. marta svake godine, ukoliko u vreme podnošenja ponude za osiguranje ne postoji neposredna opasnost od poplave.

(2) Osiguranje od poplave uslovljeno je zaključenjem osiguranja od osnovnih rizika po Opštim uslovima za osiguranje useva i plodova, izuzev ako je osigurani usev ili zasad zaštićen mrežom protiv grada.

(3) Osiguranik je dužan da osigura sve površine pod usevima plodovima iste vrste.

Smanjenje i povećanje sume osiguranja i premije

Član 4.

(1) Smanjenje ili povećanje sume osiguranja osiguranik može tražiti ako u međuvremenu nije nastao osigurani slučaj i ako ne postoji neposredna opasnost od poplave.

(2) Osiguravač može usloviti smanjenje ili povećanje sume osiguranja prethodnim pregledom osiguranih useva i plodova, s tim što obaveza osiguravača na promenjenu sumu osiguranja stupa na snagu u 24 časa dana koga je postignut pismeni sporazum o povećanju ili smanjenju sume osiguranja.

Početak i prestanak obaveze osiguravača

Član 5.

(1) Obaveza osiguravača da plati naknadu iz osiguranja za štete od poplave počinje:

- kod useva od momenta završene setve, odnosno sad nje,
- kod ostalih kultura prema odredbama člana 14. Opštih uslova za osiguranje useva i plodova.

(2) Obaveza osiguravača za naknadu iz osiguranja za štete od poplave prestaje prema odredbama člana 14. Opštih uslova za osiguranje useva i plodova.

Obaveza osiguranika pre i posle nastanka osiguranog slučaja

Član 6.

(1) Osiguranik je dužan da tokom trajanja osiguranja, a naročito kada je izvesno da će nastati poplava, preduzme potrebne mere da se spreči ostvarenje osiguranog slučaja (podizanje, odnosno učvršćivanje nasipa, održavanje funkcionalnosti sistema za odvodnjavanje i dr.).

(2) Kada nastane osigurani slučaj, osiguranik je dužan da preduzme odgovarajuće mere u cilju sprečavanja povećanja štete (izbacivanje preostale vode, kopaње, razbijanje pokori ce i dr.).

Primena Opštih uslova za osiguranje useva i plodova

Član 7.

Na osiguranja zaključena po ovim Uslovima, ukoliko nisu u suprotnosti sa njima, primenjuju se i Opšti uslovi za osiguranje useva i plodova.

POSEBNI USLOVI ZA OSIGURANJE USEVA I PLODOVA OD PROLEĆNOG MRAZA

Predmet osiguranja

Član 1.

(1) Osigurani su usevi plodovi koji se osiguravaju po Opštim uslovima za osiguranje useva i plodova.

Osiguranje opasnosti (rizici)

Član 2.

(1) Osiguravač je u obavezi da plati naknadu iz osiguranja za štete prouzrokovane oštećenjem ili uništenjem osiguranih useva i plodova usled izmrzavanja od prolećnog mraza.

Pod prolećnim mrazom se smatra pad temperature vazduha ispod 0C do koga dođe u vremenu od 01.marta do 31.maja.

(2) Osiguravač nije u obavezi da plati naknadu za štete prouzrokovane nepovoljnim temperaturama iznad 0C

i drugim uzrocima koji ometaju oplodnju.

(3) Ostvarenje rizika mraza dokazuje se podacima sa meteoroloških instrumenata instaliranih u osiguranom objektu, ili na osnovu karaktera oštećenja na osiguranim usevima i plodovima ili na biljkama koje se nalaze u neposrednoj blizini.

Uslovi za zaključenje osiguranja

Član 3.

(1) Osiguranje od prolećnog mraza uslovljeno je zaključenjem osiguranja od osnovnih rizika po Opštim uslovima za osiguranje useva i plodova, izuzev ako je osigurani usev odnosno zasad zaštićen mrežom protiv grada.

(2) Osiguranje useva i plodova od prolećnog mraza može se zaključiti tokom trajanja vegetacije, osim dugogodišnjih zasada, kod kojih se osiguranje može zaključiti do 1.marta svake godine.

(3) Zaključenje osiguranja od prolećnog mraza može se usloviti prethodnim pregledom useva i plodova z akoje se traži osiguranje od ovog rizika.

Početak i prestanak obaveze osiguravača

Član 4.

(1) Obaveza osiguravača da plati naknadu iz osiguranja z aštete od prolećnog mraza počinje desetog dana u 24 časa od dana koji je u polisi osiguranja označen kao početak osiguranja, ali ne:

- kod voća – pre nego se sasušе, odnosno opadnu krunični listići sa 50% cvetova pojedine sorte i ne pre 15.marta

- kod vinograda, maline i hmelja – pre nego izbiju lastari iz pupoljaka, i ne pre 1.marta

- kod voćnog,loznog i šumskog sadnog materijala, ukrasnog šiblja i mladih šumskih kultura – pre nego počne vegetacija, i ne pre 1. marta

- kod povrća,duvana i cveća – ne pre 1.maja, izuzev za primorsko područje, gde obaveza počinje 15.aprila

- kod ostalih kultura – pre 1.marta

(2) Obaveza osiguravača za nakanadu iz osiguranja za štete od prolećnog mraza prestaje 31.maja u 24 časa.

Primena Opštih uslova za osiguranje useva i plodova

Član 5.

Na osiguranja zaključena po ovim Uslovima, ukoliko nisu u suprotnosti sa njima, primenjuju se i Opšti uslovi za osiguranje useva i plodova

**POSEBNI USLOVI
ZA OSIGURANJE SEMENSKOG KUKURUZA OD GUBITKA SEMENSKOG
KVALITETA OD JESENJEG MRAZA**

Predmet osiguranja

Član 1.

- (1) Osiguran je kukuruz koji se proizvodi za seme.

Osigurane opasnosti

Član 2.

(1) Osiguravač je u obavezi da plati naknadu iz osiguranja za štete koje nastanu zbog gubitka semenskog kvaliteta semenskog kukuruza oštećenjem *useva* od jesenjeg mraza.

Pod jesenjim mrazom smatra se pad temperature vazduha ispod 0°C do koga dođe u vremenu od 01. septembra do 10. novembra.

(2) Ostvarenje rizika iz prethodnog stava dokazuje se izveštajem hidrometeorološke službe, ili se utvrđuje na osnovu karaktera oštećenja na osiguranom *usevu* ili na biljkama koje se nalaze u neposrednoj blizini, čija je vegetacija još u toku.

Uslovi za zaključenje osiguranja

Član 3.

(1) Osiguranje od jesenjeg mraza uslovljeno je:

- prethodnim osiguranjem *useva* od osnovnih rizika po Opštim uslovima za osiguranje *useva* i plodova, izuzev ako je osigurani *usev* zaštićen mrežom protiv grada, završetkom setve majčinske linije do 10. maja tekuće godine.
- Osiguranik je u obavzi da osigura sve površine pod semenskim kukuruzom
- Krajnji rok do koga se može zaključiti ovo osiguranje je 01. juli tekuće godine.

Početak i prestanak obaveze osiguravača

Član 4.

(1) Obaveza osiguravača da plati naknadu iz osiguranja počinje 01. septembra, a prestaje 10. novembra u 24 časa.

Utvrđivanje i procena štete i naknade iz osiguranja

Član 5.

(1) Pravo osiguranika na naknadu iz osiguranja zbog gubitka semenskog kvaliteta usled ostvarenja osiguranog rizika utvrđuje se na parceli, pre berbe osiguranog *useva*.

(2) Utvrđivanje i procenu štete vrše osiguravač i predsednik stručne službe za kontrolu semenske proizvodnje, u prisustvu osiguiranika.

(3) Ukoliko *usev* zbog ostvarenja osigurnog rizika izgubi semenski kvalitet, naknada iz osiguranja utvrđuje se u visini razlike između sume osiguranja, odnosno stvarne vrednosti semenskog *useva* i merkantilne, odnosno nove upotrebne vrednosti, u smislu člana 23. Opštih uslova za osiguranje *useva* i plodova.

Primena Opštih uslova za osiguranje useva i plodova

Član 6.

Na osiguranja zaključena po ovim Uslovima, ukoliko nisu u suprotnosti sa njima, primenju se i Opšti uslovi za osiguranje useva i plodova.

POSEBNI USLOVI ZA OSIGURANJE USEVA I PLODOVA OD GUBITAKA SEMENSKOG KVALITETA

Predmet osiguranja

Član 1.

Osigurani su usevi i plodovi koji se osiguravaju po Opštim uslovima z a osiguranje useva i plodova, ako služe za proizvodnju semena i to priznate sorte, linije, odnosno hibridi.

Osigurane opasnosti (rizici)

Član 2.

(1) Osiguravač je u obavezi da plati nakandu iz osiguranja z aštete zbog gubitka semenskog kvaliteta prouzrokovane:

- od osnovnih rizika po Opštim uslovima za osiguranje useva i plodova
- od dopunskih rizika po Posebnim uslovima, ukoliko je od ovih rizika izvršeno i osiguranje od gubitka semenskog kvaliteta.

(2) Šteta zbog gubitka semenskog kvaliteta naknađuje se samo ako su osigurani usevi i plodovi pre ostvarenja osiguranog rizika imali sve osobine semesnog materijala.

Uslovi za zaključenje osiguranja

Član 3.

(1) Osiguranje od gubitka semenskog kvaliteta uslovljeno je zaključenjem osiguranja od osnovnih rizika po Opštim uslovima za osiguranje useva i plodova, izuzev ako je osigurani usev, odnosno zasad, zaštićen mrežom protiv grada.

Utvrđivanje i procena štete i naknade iz osiguranja

Član 4.

(1) Pravo osiguranika na naknadu iz osiguranja zbog gubitka semenskog kvaliteta usled ostvarenja osiguranog rizika utvrđuje se na parceli pre žetve ili bereb osiguranog useva.

(2) Uvrđivanje i procenu štete vrše osiguravač i predsednik stručne službe za kontrolu semenske proizvodnje u prisustvu osiguranika.

(3) Ukoliko usev zbog ostvarenja osiguranog rizika izgubi semenski kvalitet, naknada iz osiguranja utvrđuje se u visini razlike između sume soiguranja, odnosno stvarne vrednosti semenskog useva i merkantilne, odnosno nove upotrebne vrednosti, u smilsučlana 23.opštih uslova z a osiguranje useva i plodova.

Primena Opštih uslova za osiguranje useva i plodova

Član 5.

Na osiguranja zaključena po ovim uslovima, ukoliko nisu u suprotnosti sa njima, primenjuju se Opšti uslovi za osiguranje useva i plodova.

POSEBNI USLOVI ZA OSIGURANJE USEVA I PLODOVA U STAKLENICIMA I PLASTENICIMA

Predmet osiguranja

Član 1.

(1) Osigurani su usevi i plodovi koji se osiguravaju po Opštim uslovima za osiguranje useva i plodova, a koji se gaje u staklenicima i plastenicima, ukoliko ivu objekti ispunjavaju sledeće uslove:

- da imaju instalirane termografe u svakoj jedinici većoj od 0,20ha
  - da plastična folija na olastenicima nije starija od jedne godine.
- (2) Osiguranje zaključeno u smislu ovih Uslova odnosi se i na ubrane plodove koji se nalaze u stakleniku-plasteniku za vreme od berbe pa do isteka 24-og časa.
- (3) Staklenici,plastenici,uređaji i pribor u njima, saksije i zemlja nisu obuhvaćeni ovim osiguranjem.

Osigurane opasnosti (rizici)

Član 2.

(1) Osiguravač je u obavezi da plati naknadu iz osiguranja z aštete prouzrokovane oštećenjem ili unuštenjem osiguranih useva i plodova od sledećih opasnosti:

- mraza, odnosno izmrzavanja koje nastane kao posledica oštećenja ili uništenja staklenika, odnosno plastenika zbog grada, požara,groma, oluje, nagomilavanja odnosno nakupljanja snega, leda, grada i vode na stakleniku, odnosno plasteniku, klizanja ili odronjavanja tla, zemljotresa, snežne lavine, poplave, udara vlastitog motornog vozila ili radne mašine
  - mraza, odnosno izmrzavanje koje nastane kao posledica zastoja u dovodu električne energije ili gasa zbog iznenadnog kvara ili oštećenja električnih ili gasovodnih instalacija i uređaja koji su vlasništvo osiguraniak
  - mraza, odnosno izmrzavanja koje nastane kao posledica kvara na sistemu za zagrevanje
  - povišene temperature koja nastane kao posledica kvara na sistemu za zagrevanje i provetravanje
  - grada,požara,groma i oluje – direktne ili indirektno štete padom konstrukcije ili delova konstrukcije)
  - poplave, izlivanja vode iz vodovoda, toplovoda ili kanalizacije
  - osiguravač je u obavezi da plati naknadu iz osiguranja i za štete prouzrokovane oštećenjem ili uništenjem osiguranih useva i plodova prilikom sprečavanja nastupanja osiguranog slučaja, odnosno spasavanja,
- (2) Osiguravač nije u obavezi da plati naknadu za štete od:
- mraza, odnosno izmrzavanja koje nastane kao posledica nedostatka goriva za zagrevanje, redukcije potrošne energije ili gasa, kvara ili oštećenja električnih ili gasovodnih instalacija i uređaja koji nisu vlasništvo osiguranika
  - ometanja oplodnje, odnosno nezametanja plodova
  - ostalih opasnosti koje nisu navedene ustavu (1) ovog člana

Početak i prestanak obaveze osiguravača

Član 3.

- (1) Obaveza osiguranja da plati naknadu iz osiguranja počinje prema odredbama člana 14. Opštih uslova za osiguranje useva i plodova.
- (2) Obaveze osiguravača za naknadu iz osiguranja prestaje po završetku berbe, odnosno vađenja osiguranih useva i plodova, ali najkasnije po isteku jedne godine od zaključenja osiguranja.
- (3) Obaveza osiguravača za naknadu iz osiguranja za useve i plodove u staklenicima odnosno plastenicima koji nemaju sistem za zagrevanje počinje 15. marta, a prestaje 31. oktobra tekuće godine.

Obaveze osiguranja svih useva i plodova

Član 4.

- (1) Osiguranik je obavezan da osigura sve površine pod usevima i plodovima koji se gaje u staklenicima odnosno plastenicima uključujući sve jedinice staklenika i sve rokove setve, odnosno sadnje.

Pregled stanja useva i plodova i objekata

Član 5.

- (1) Osiguravač ima pravo da pre zaključenja i u toku trajanja osiguranja vrši pregled useva i plodova, kao i objekata u kojima se usevi i plodovi gaje, radi utvrđivanja stanja u vezi sa obavezama koje proističu iz ugovora o osiguranju.

Obaveze osiguranika

Član 6.

- (1) Osiguranik je obavezan da:
  - redovno evidentira podatke o proizvodnom procesu za useve i plodove koje se gaje u stakleniku, odnosno plasteniku
  - osiguravaču odmah prijavi svako oštećenje, odnosno kvar na konstrukciji, staklenim odnosno plastičnim površinama, postrojenjima i instalacijama, kao i druge događaje za koje se može pretpostaviti da bi mogli izazvati ili su već izazvali ostvarenje nekog od rizika obuhvaćenih osiguranjem
  - trajno drži na zalihama rezervu materijala potrebnog za pokrivanje u količini koja čini 5% od ukupne zaštićene površine staklenika, odnosno plastenika
  - preduzme sve mere potrebne da se spreči nastupanje osiguranog slučaja na osnovu čl. 6 opštih uslova za osiguranje useva i plodova.

Utvrđivanje otvorenih rizika

Član 7.

- (1) Ostvarenje rizika mraza utvrđuje se na osnovu podataka sa trake termografa i na osnovu karakteristike oštećenja na osiguranim biljkama.
- (2) Ostvarenje rizika oluje utvrđuje se na osnovu izveštaja hidrometeorološke službe i na osnovu karaktera oštećenja na osiguranim biljkama i na objektima.

(3) Ostvarenje ostalih rizika obuhvaćenih osiguranjem utvrđuje se na osnovu karaktera oštećenjem na osiguranim biljkama i na objektima.

(4) Ostvarenje rizika obuhvaćenih osiguranjem utvrđuje se i uvidom u evidenciju koja vodi osiguranik.

Utvrđivanje i procena štete i naknade iz osiguranja

Član 8.

Kod utvrđivanja visine nakande po ovim Uslovima ne primenjuje se odredba o integralnoj franšizi iz stava (5) člana 23. Opštih uslova za osiguranje useva i plodova.

Primena Opštih uslova za osiguranje useva i plodova

Član 9.

Na osiguranja zaključena po ovim Uslovima, ukoliko nisu u suprotnosti sa njima, primenjuju se i Opšti uslovi za osiguranje useva i plodova.

POSEBNI USLOVI ZA OSIGURANJE STABALA VOĆAKA I ČOKOTA VINOVE LOZE-ZASADA U RODU

Predmet osiguranja

Član 1.

(1) Osigurani su zasadi voćaka (voćnjaci) i vinove loze (vinogradi) u rodu.

Osigurana su kod voćaka-stabla, a kod vinove loze – čokoti.

Naslon, odnosno armatura (betonski i drveni stubovi, žica i dr.) nisu osigurani po ovim Uslovima.

Osigurane opasnosti (rizici)

Član 2.

(1) Osiguravač je u obavezi da plati naknadu iz osiguranja z aštete prouzrokovane uništenjem stabala i čokota od grada, požara, groma, oluje, snežne lavine, nagomilavanje snega i leda u krošnji, odronjavanja i klizanja tla.

(2) Osiguravač nije u obavezi da plati naknadu za troškove saniranja tla koje se odronjava ili klizi.

(3) Osiguravač je u obavezi da plati naknadu iz osiguranja samo za potpuno uništena stabla, odnosno čokote.

Suma osiguranja

Član 3.

(1) Stabla i čokoti osiguravaju se na iznos koji odredi osiguranik, s tim da on ne može preći neopisanu knjigovodstvenu vrednost.

(2) Suma osiguranja utvrđuje se posebno za svaku godinu trajanja osiguranja. Suma osiguranja utvrđuje se po jednom stablu ili čokotu, kao i za ukupnu površinu.

(3) Kod utvrđivanja sume osiguranja isključuju se troškovi osvajanja, odnosno osposobljavanja zemljišta za podizanje zasada, kao i troškovi koji otpadaju na naslon, odnosno armaturu.

Početak i prestanak obaveze osiguravača

Član 4.

- (1) Obaveza osiguravača da plati naknadu iz osiguranja počinje po isteku 24-tog časa dana koji je u polisi osiguranja označen kao početak osiguranja, ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 14. Opštih uslova za osiguranje useva i plodova.
- (2) Obaveza osiguravača za naknadu iz osiguranja prestaje po isteku jedne godine od zaključenja osiguranja.

Utvrđivanje i procena štete i naknade iz osiguranja

Član 5.

- (1) Nastale štete se utvrđuju, odnosno procenjuju u odgovarajućim agrotehničkim rokovima, ali najkasnije do početka sledeće vegetacije.
- (2) Procenom štete utvrđuje se broj potpuno uništenih stabala, odnosno čokota na osiguranom zasadu, odnosno parceli. Potpuno uništenim stablima, odnosno čokotima smatraju se ona stabla, odnosno čokoti koji su se osušili ili postali nesposobni za dalju vegetaciju i proizvodnju.
- Ako je od ukupnog broja stabala ili čokota potpuno uništeno 50% i više, smatra se da je nastala potpuna (totalna) šteta na zasadu u celini.
- (3) Naknada iz osiguranja utvrđuje se u visini stvarne vrednosti, ali najviše do neotpisane knjigovodstvene vrednosti (sume osiguranja) i to:
- ako su potpuno uništena samo pojedina stabla ili čokoti, a njihov broj ne prelazi 50% od ukupnog broja stabala, odnosno čokota na osiguranom zasadu odnosno parceli - prema vrednosti uništenog broja stabala, odnosno čokota;
  - ako je nastala potpuna (totalna) šteta na celom zasadu, odnosno parceli - prema vrednosti ukupnog broja stabala ili čokota na celom osiguranom zasadu, odnosno parceli.
  - kod utvrđivanja visine naknade po ovim Uslovima ne primenjuju se odredbe stava (5) i (7) člana 23, Opštih uslova za osiguranje useva i plodova o integralnoj franšizi i odbi cima za neostvarene troškove proizvodnje.

Primena Opštih uslova za osiguranje useva i plodova

Član 6

Na osiguranja zaključena po ovim uslovima, ukoliko nisu u suprotnosti sa njima, primenjuju se i Opšti uslovi za osiguranje useva i plodova.

POSEBNI USLOVI ZA OSIGURANJE STABALA VOĆAKA I ČOKOTA VINOVE LOZE - MLADIH ZASADA DO STUPANJA U ROD

Predmet osiguranja

Član 1.

- (1) Osigurani su mladi zasadi voćaka (voćnjaci) i vinove loze (vinogradi) od zasađivanja do stupanja u rod, odnosno do prevođenja u osnovno sredstvo.

Osigurana su kod voćaka - stabla, a kod vinove loze - čokoti. Naslon, odnosno armatura (betonski i drveni stubovi, živa i dr.) nisu osigurani po ovim Uslovima.

Osigurane opasnosti (rizici)

Član 2.

- (1) Osiguravač je u obavezi da plati naknadu iz osiguranja za štete prouzrokovane oštećenjem ili uništenjem stabala i čokota od grada, požara, groma, oluje, snežne lavine, nagomilavanja snega i leda u krošnji, odronjavanja i klizanja tla.
- (2) Osiguravač nije u obavezi da plati naknadu za troškove saniranja tla koje se odronjava ili klizi.
- (3) Osiguravač je u obavezi da plati naknadu iz osiguranja samo za potpuno uništena stabla, odnosno čokote. Za oštećena stabla, odnosno čokote osiguravač plaća naknadu u visini vanrednih troškova spasavanja.

Suma osiguranja

Član 3.

- (1) Stabla i čokot i osiguravaju se na iznos koji odredi osiguranik s tim da on ne može preći troškove podizanja i nege zasada.
- (2) Suma osiguranja utvrđuje se posebno za svaku godinu trajanja osiguranja, odnosno podizanja zasada.
Suma osiguranja utvrđuje se na bazi ukupnih troškova ulaganja, s tim što se kumuliraju troškovi ostvareni u prethodnim godinama, računajući od prve godine podizanja zasada, i na njih dodaju planirani troškovi za tekuću godinu.
Suma osiguranja utvrđuje se po jednom stablu ili čokotu, kao i za Ukupnu površinu.
- (3) Kod utvrđivanja sume osiguranja fsključuju se troškovi osvajanja, odnosno osposobljavanja zemljišta za podizanje zasada, kao i troškovi koji otpadaju na naslon, odnosno armaturu.

Početak i prestanak obaveze osiguravača

Član 4.

- (1) Obaveza osiguravača da plati naknadu iz osiguranja počinje po isteku 24-og časa dana koji je u polisi osiguranja označen kao početak osiguranja, ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 14. Opštih uslova za osiguranje useva i plodova.
- (2) Obaveza osiguravača za naknadu iz osiguranja prestaje po isteku jedne godine od zaključenja osiguranja, a u godini prevođenja zasada u osnovno sredstvo u 24 časa dana početka cvetanja.

Utvrđivanje i procena štete i naknade iz osiguranja

Član 5.

- (1) Nastale štete se utvrđuju, odnosno procenjuju u odgovarajućim agrotehničkim rokovima, ali najkasnije do početka sledeće vegetacije.
- (2) Procenom štete utvrđuje se broj potpuno uništenih stabala, odnosno čokota na osiguranom zasadu, odnosno parceli, kao i broj oštećenih stabala, odnosno čokota, i stepen njihovog oštećenja.
- (3) Potpuno uništenim stablima, odnosno čokotima smatraju se ona stabla, odnosno čokoti koji su se osušili ili postali nesposobni za dalju vegetaciju i proizvodnju.
Ako je od ukupnog broja stabala ili čokota potpuno uništeno - u prvoj godini vegetacije 60% - u drugoj godini vegetacije 50%

- u kasnijim godinama vegetacije 40% smatra se da je nastala potpuna (totalna) šteta na zasadu u celini.
- (4) Delimičnom štetom smatra se takva šteta kod koje su stabla voćaka, odnosno čokoti vinove loze oštećeni, ali su ostali sposobni za dalju vegetaciju i proizvodnju.
- (5) Visina naknade iz osiguranja utvrđuje se:
  - ako je nastala potpuna (totalna) šteta na celom zasadu, odnosno parceli - u visini troškova podizanja i nege zasada koji su ostvareni do momenta nastanka štete, ali najviše do sume osiguranja;
  - ako je šteta delimična - u visini vanrednih troškova potrebnih za spasavanje oštećenog zasada koji između osiguranika i osiguravača budu dogovoreni i ostvareni od nastanka osiguranog slučaja do početka vegetacije u narednoj godini; ovi troškovi naknađuju se najviše do 25% od sume osiguranja;
  - ako pored delimično oštećenih stabala ili čokota ima i potpuno uništenih, delimična šteta obračunava se u smislu tačke 2), a totalna šteta u smislu tačke 1) ovog stava, s tim što se obračun vrši po jednom stablu ili čokotu.
- (6) Kod utvrđivanja visine naknade po ovim Uslovima ne primenjuju se odredbe stava (5) i (7) člana 23. Opštih uslova za osiguranje useva i plodova o integralnoj franšizi i odbicima za neostvarene troškove proizvodnje.

Primena opštih uslova za osiguranje useva i plodova

Član 6.

Na osiguranja zaključena po ovim Uslovima, ukoliko nisu u suprotnosti sa njima, primenjuju se i Opšti uslovi za osiguranje useva i plodova.

POSEBNI USLOVI ZA OSIGURANJE USEVA I PLODOVA POSLE IZVRŠENE ŽETVE, ODNOSNO BERBE

Predmet osiguranja

Član 1

Osigurani su usevi i plodovi koji se osiguravaju po Opštim uslovima za osiguranje useva i plodova čija proizvodnja zahteva dozrevanje posle izvršene žetve, odnosno berbe.

Osigurane opasnosti (rizici)

Član 2

Osiguravač je u obavezi da plati naknadu iz osiguranja za štete prouzrokovane oštećenjem ili uništenjem osiguranih useva, odnosno plodova od rizika grada, požara, groma, oluje i poplave

Uslovi za zaključenje osiguranja

Član 3

(1) Osiguranje useva i plodova posle izvršene žetve uslovljeno je zaključenjem osiguranja od osnovnih rizika po Opštim uslovima za osiguranje useva i plodova, izuzev ako je osigurani usev, odnosno zasad, zaštićen mrežom protiv grada.

Početak i prestanak obaveze osiguravača

Član 4.

- (1) Obaveza osiguravača da plati naknadu iz osiguranja počinje po isteku 24-og časa dana koji je u polisi osiguranja označen kao početak osiguranja, ali ne pre izvrše ne žetve, odnosno berbe.
- (2) Obaveza osiguravača za naknadu iz osiguranja prestaje po izvršenoj vršidbi, a najkasnije 15-og dana po izvršen o j žetvi, odnosno berbi, ako se vršidba obavlja na njivi.
- (3) Obaveza osiguravača za naknadu iz osiguranja produžava se još za 15 dana, ako su usevi odnosno plodovi preneti na ekonomsko dvorište.

Obaveza osigurani ka pre i posle nastanka osiguranog slučaja

Član 5.

- (1) Osigurani k je dužan da tokom trajanja osiguranja preduzme odgovarajuće zaštitne mere:
  - da na parcelama koje se nalaze pored železničkih pruga i puteva sprovede mere obezbeđenja predviđene propisima o protivpožarnoj zaštiti,
  - da stogove i kamare postavi na dovoljnom rastojanju radi obezbeđenja od požara i da ih zaštititi od prokišnjavanja,
- (2) Kada nastane osigurani slučaja, osigurani k je dužan da preduzme potrebne mere sprečavanja daljeg povećanja štete, a naročito sledeće:
  - da rasturene snopove sakupi i ponovo složi u krstine, donosno stog ove i kamare,
  - da krstine i snopove koji su usled raznošenja prokisli, rasturi radi sušenja i nakon toga ponovo sadene.

Primena Opštih uslova za osiguranje useva i plodova

Član 6

Na osiguranja zaključena po ovim Uslovima, ukoliko nisu u suprotnosti sa njima, primenjuju se i Opšti uslovi za osiguranje useva i plodova.

POSEBNI USLOVI ZA OSIGURANJE PLODOVA VOĆA OD GUBITKA KOLIČNE I KVALITETA

Predmet osiguranja

Član 1.

- (1) Osigurani su plodovi jabuka, krušaka i bresaka u intenzivnim zasadama.

Osigurane opasnosti (rizici)

Član 2.

- (1) Osiguravač je u obavezi da plati naknadu iz osiguranja za štete prouzrokovane gubitkom količine i kvaliteta prinosa od grada.
- (2) Osiguravač nije u obavezi da plati naknadu iz osiguranja za štete prouzrokovane gubitkom količine prinosa od elementarnih i drugih uzroka koji nisu navedeni u stavu (1) ovog člana.

Početak i prestanak obaveze osiguravača

Član 3.

- (1) Obaveza osiguravača da plati naknadu iz osiguranja za štete prouzrokovane gubitkom kvaliteta počinje po isteku 24-časa onog dana koji je u polisi osiguranja označen kao početak osiguranja, ali ne pre početka formiranja plodova, a za štete prouzrokovane gubitkom količine prema odredbama člana 14. Opštih uslova za osiguranje useva i plodova.
- (2) Obaveza osiguravača za naknadu iz osiguranja prestaje po izvršenoj berbi.

Razredi oštećenja

Član 4.

(1) U slučaju nastanka osigurane opasnosti plodovi se, u smislu ovih Uslova, razvrstavaju u sledeće razrede oštećenja

1) jabuke i kruške

I razred oštećenja

U ovaj razred razvrstavaju se gradom neoštećeni plodovi, kao i plodovi koji su neznatno površinski oštećeni.

II razred oštećenja

U ovaj razred razvrstavaju se plodovi koji su gradom površinski oštećeni. Ukupna oštećenja ne mogu iznositi više od 1 cm površine ploda

III razred oštećenja

U ovaj razred razvrstavaju se gradom oštećeni plodovi na kojima mogu biti površinska oštećenja veća od 1 cm² površine ploda, sa formiranim plutastim tkivom ispod oštećenja, kao i dubinska oštećenja koja su nastala u ranoj fazi razvoja i koja su kalusirala. Ukupna oštećenja ne mogu iznositi više od 2,5 cm površine ploda.

IV razred oštećenja

U ovaj razred razvrstavaju se svi ostali plodovi koji su oštećeni gradom, ali su još upotrebljivi.

2) breskve

I razred oštećenja

U ovaj razred razvrstavaju se gradom neoštećeni plodovi, kao i plodovi koji su neznatno površinski oštećeni

II razred oštećenja

U ovaj razred razvrstavaju se svi ostali plodovi koji su oštećeni gradom, ali su još upotrebljivi.

(2) Oštećenja nastala od elementarnih i drugih uzroka koji nisu navedeni u članu 2. ovih Uslova, kao i veličina plodova, ne utiču na razvrstavanje plodova u razrede oštećenja.

Utvrđivanje i procena štete

Član 5.

(1) Procenom štete utvrđuje se:

- koliki bi prinos bio ostvaren da nije nastao osigurani slučaj,
- koliki je preostali prinos posle nastanka osiguranog slučaja,
- koliko je plodova ostalo u I razredu, a koliko je, uticajem osiguranog rizika, deklasirano u II, III, odnosno u IV razred.

(2) Ukoliko se prilikom procene štete utvrdi da je osiguranik posle nastanka štete a pre izvršene procene, vršio probirnu berbu, ubrani plodovi uzeće se kao plodovi I razreda.

Utvrđivanje naknade iz osiguranja

Član 6.

- (1) Za plodove jabuka i krušaka deklasirane u II razred osiguravač plaća naknadu u visini 20% od osigurane cene.
- (2) Za plodove jabuka i krušaka deklasirane u III razred osiguravač plaća naknadu u visini 50% od osigurane cene.
- (3) Za plodove jabuka i krušaka deklasirane u IV razred osiguravač plaća naknadu u visini od 80% od osigurane cene.
- (4) Za plodove bresaka deklasirane u II razred osiguravač plaća naknadu u visini 50% od osigurane cene.
- (5) Procenat naknade iz *stava* (1), (2), (3) i (4) osiguravač plaća za preostali prinos, odnosno za prinos koji je umanjen za procenat uništenih plodova.
- (6) Procenat naknade iz *stava* (1), (2), (3) i (4) i procenat uništenih plodova predstavljaju ukupnu naknadu iz osnova osiguranja.
- (7) Ako Ukupna šteta iznosi 5% ili manje, naknada iz osiguranja se ne plaća.
- (8) Naknada iz osiguranja za potpune štete utvrđuje se u smislu *stava* (7) i (8) člana 23. Opštih uslova za osiguranje useva i plodova.

Primena Opštih uslova za osiguranje useva i plodova

Član 7.

Na osiguranja zaključena po ovim Uslovima, ukoliko nisu u suprotnosti sa njima, primenjuju se i Opšti uslovi za osiguranje useva i plodova.

POSEBNI USLOVI ZA OSIGURANJE STONOG GROŽĐA OD GUBITKA KOLIČINE I KVALITETA

Predmet osiguranja

Član 1.

- (1) Osigurano je stono grožđe u intenzivnim zasadima.

Osigurane opasnosti (rizici)

Član 2.

- (1) Osiguravač je u obavezi da plati naknadu iz osiguranja za štete prouzrokovane gubitkom količine i kvaliteta prinosa od grada.
- (2) Osiguravač nije u obavezi da plati naknadu iz osiguranja za štete prouzrokovane gubitkom količine i kvaliteta prinosa od elementarnih i drugih uzroka koji nisu navedeni u stavu (1) ovog člana.

Uslovi za zaključenje osiguranja

Član 3.

- (1) Osiguranje stonog grožđa od gubitka količine i kvaliteta može se zaključiti uz uslov da su osiguranjem obuhvaćene sve površine pod stonim grožđem jednog osiguranika.
Početak i prestanak obaveze osiguravača Član 4

- (1) Obaveza osiguravača da plati naknadu iz osiguranja za štete prouzrokovane gubitkom kvaliteta po isteku 24-og časa dana koji je u polisi osiguranja označen kao početak osiguranja, ali ne pre početka formiranja bobica, a za štete prouzrokovane gubitkom količine prema odredbama člana 14. Opštih uslova za osiguranje useva i plodova.
- (2) Obaveza osiguravača da plati naknadu iz osiguranja prestaje po izvršenoj berbi.

Razredi oštećenja

Član 5.

(1) U slučaju nastanka osigurane opasnosti stono grožđe se, u smislu ovih Uslova, razvrstava u sledeće razrede oštećenja:

I razred oštećenja

U ovaj razred razvrstavaju se gradom neoštećeni grozdovi, kao i grozdovi koji su neznatno površinski oštećeni.

II razred oštećenja

U ovaj razred razvrstavaju se svi ostali grozdovi koji su oštećeni gradom, ali su još upotrebljivi.

(2) Grozdovi oštećeni uticajem neosiguranih rizika, kao i rehljavni grozdovi, smatraju se, u smislu ovih Uslova, grozdovima I razreda.

Utvrđivanje i procena štete i naknade iz osiguranja

Član 6

(1) Procenom štete utvrđuje se:

1) koliki je procenat potpuno uništenih, odnosno odbijenih bobica i grozdova, tj. kolika je šteta u gubitku količine,

2) za ostatak prinosa utvrđuje se šteta u gubitku kvaliteta - za deo prinosa koji je deklasiran iz I u II razred, osiguravač plaća naknadu iz osiguranja u visini 50% od osigurane cene.

3) zbir procenata iz tačke 1) i 2) predstavlja ukupni procenat naknade iz osnova osiguranja.

(2) Ako ukupna šteta iznosi 5% ili manje, naknada iz osiguranja se ne plaća.

(3) Naknada iz osiguranja za potpune štete utvrđuje se u smislu stava (7) i (8) člana 23. Opštih uslova za osiguranje useva i plodova.

Primena Opštih uslova za osiguranje useva i plodova

Član 7

Na osiguranja zaključena po ovim Uslovima, ukoliko nisu u suprotnosti sa njima, primenjuju se i Opšti uslovi za osiguranje useva i plodova.

Na osnovu poglavlja II. pod 1. tačka 3. stav 1. Odluke o sadržini mišljenja ovlašćenog aktuara (Službeni glasnik RS br. 19/05) dajem sledeće

MIŠLJENJE

Predloženi Posebni uslovi za osiguranje useva i plodova u skladu su sa Zakonom i propisima donetim na osnovu Zakona i drugim propisima kojima sa uređuje delatnost osiguranja.

Predmet osiguranja, rizici od kojih se vrši osiguranje, način sprovođenja osiguranja i ostali postupci u procesu sprovođenja osiguranja definisani su odgovarajućim odredbama ovih Posebnih uslova.

Daje se pozitivno mišljenje na predlog Posebnih uslova za osiguranje useva i plodova.

Beograd, 10.01.2008.god

OVLAŠĆENI AKTUAR

Mr Milan Cerović
Ovlašćenje br. 4/1-12-056/98